

6. Wymagania edukacyjne – klasa 6 – WDŻ

Klasa 6

Temat lekcji	Zagadnienia, materiał nauczania	Zakładane osiągnięcia, umiejętności
1. Z rodziny się nie wyrasta	<ol style="list-style-type: none"> 1. WDŻ w klasie VI – tematy i zagadnienia 2. Kontrakt klasowy. 3. Rodzina – najmniejszą grupą społeczną. 4. Rola rodziny w zapewnieniu pomyślnego rozwoju dziecka. 5. Typy rodzin: małżeńska (nuklearna), wielopokoleniowa, pełna, niepełna, zrekonstruowana. 6. Rodzina zastępcza. 7. Rodzina adopcyjna. 8. Miłość i czas fundamentem życia rodzinnego. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze treści i cele zajęć WDŻ w klasie VI, • przedstawić rodzinę jako najmniejszą grupę (komórkę) społeczną i najważniejsze środowisko rozwoju człowieka, • scharakteryzować różne typy rodzin: małżeńska (nuklearna), wielopokoleniowa, pełna, niepełna, zrekonstruowana), • ukazać specyfikę i rolę rodzin zastępczych, • wyjaśnić na czym polega adopcja. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najważniejsza w rodzinie jest miłość i poświęcony czas
2. Rodzinne wychowanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Znaczenie określenia, że ktoś jest dobrze wychowany (istota wychowania). 2. Wychowanie do dobra, prawdy i piękna. 3. Znaczenie zasad i norm moralnych w rozwoju człowieka. 4. Zaangażowanie poznawcze i emocjonalne rodziny w wychowaniu patriotycznym. 5. Formacyjna rola rodziny w tworzeniu hierarchii wartości: <ul style="list-style-type: none"> • wartości fundamentem rodzinnej wspólnoty, • urzeczywistnianie wartości w podejmowaniu decyzji życiowych, • świadomy i odpowiedzialny wybór stylu życia 	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>wyjaśnić, w czym tkwi istota wychowania w rodzinie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sposoby okazywania miłości, czułości i bliskości w rodzinie, • wskazać znaczenie zasad i norm moralnych w życiu człowieka; dla ludzi wierzących – norm religijnych, • wskazać wagę prawdy i uczciwości oraz postawy uczynności w życiu rodzinnym. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wychowanie to zachęta do szukania w życiu prawdy, dobra i piękna, • rodzina pomaga budować hierarchię wartości, które wspierają młodego człowieka w podejmowaniu życiowych
3. Rozwój ku dojrzałości i odpowiedzialności	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dojrzałość – celem, procesem i kierunkiem rozwoju. 2. Troska rodziców o harmonijny rozwój dzieci i osiąganie przez nie samodzielności. 3. Aktywność własna i samowychowanie. 4. Odpowiedzialność za siebie i za innych. 5. Dorosłość a dojrzałość; świadomość potrzeby kierowania własnym rozwojem 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić cele życiowe związane z rozwojem i odpowiedzialnością, • zrozumieć troskę rodziców o rozwój samodzielności ich dzieci, • wskazać na rolę aktywności własnej w rozwijaniu swoich predyspozycji i pasji, • określić, na czym polega samowychowanie i odpowiedzialność za własne lub czyjeś czyny. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dorosłość i dojrzałość – to nie to samo.

<p>4. Sztuka rozmowy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebieg procesu komunikacji społecznej. 2. Znaczenie sztuki porozumiewania się. 3. Komunikacja werbalna i niewerbalna. 4. Reguły dobrego słuchania. 5. Zasady efektywnej komunikacji. 6. Odpowiedzialność za manifestowane reakcje oraz za wypowiedzane i pisane słowa. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić proces komunikacji społecznej, • ukazać wartość sztuki porozumiewania się w życiu rodzinnym i społecznym, • wyjaśnić znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej, • określić, na czym polega umiejętność słuchania, • omówić zasady udanej komunikacji. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • każdy z nas winien być odpowiedzialny za wypowiedzane i pisane słowa oraz za manifestowane relacje
<p>5.. Gdy trudno się porozumieć</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Trzy poziomy (piętra) seksualności. 2. Integracja seksualna. 3. Popęd seksualny człowieka. 4. Pierwsze związki erotyczne; odpowiedzialność i prawo do powiedzenia NIE. 5. Nieuporządkowany popęd seksualny i zagrożenia: <ul style="list-style-type: none"> • pornografia, • cyberseks, • prostytutka nieletnich 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować trzy poziomy seksualności człowieka, • przedstawić zagadnienie procesu dojrzewania człowieka w sferze seksualnej – przechodzenia od dominanty podkorowej do korowej, • określić, na czym polegają zagrożenia i szkody związane z niedojrzałym i nieodpowiedzialnym traktowaniem popędu seksualnego. <p>Uczeń uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzebę wypracowania integracji seksualnej i odpowiedzialnego przeżywania własnej płciowości
<p>6. O presji rówieśniczej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grupy rówieśnicze i ich atrakcyjność. 2. Presja rówieśnicza – przymusem wywieranym w konkretnym celu. 3. Asertywność sztuką mówienia NIE. 4. Odwaga i dzielność tych, którzy nie ulegają presji. 5. Sposoby odmawiania, by nie ranić drugiej osoby. 6. Trudne sytuacje życiowe przeżywane przez nastolatków. 7. Czym jest stres; objawy. 8. Sposoby radzenia sobie stresem 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić, na czym polega atrakcyjność grup rówieśniczych, • wyjaśnić, czym jest presja grupy i dlaczego trzeba się jej przeciwstawić, • podać definicję asertywności, • uzasadnić, dlaczego stanowcze mówienie NIE wymaga dzielności i odwagi, • wymienić sposoby asertywnego odmawiania, • określić, czym jest stres i jakie są objawy jego przeżywania, • wskazać sytuacje stresowe, • wymienić sposoby radzenia sobie ze stresem. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • radzenie sobie z presją grupy i stresem pomoże uzyskać wewnętrzną równowagę

		i uodpornić na czynniki zagrażające zdrowiu
7. Zarządzanie sobą (lekcja dla grupy dziewcząt)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planowanie zajęć i efektywne wykorzystywanie czasu. 2. Higieniczny tryb życia: <ul style="list-style-type: none"> • regularny sen, • higiena osobista, • stosowny ubiór. 3. Zasady zdrowego odżywiania. 4. Aktywność fizyczna i wypoczynek. 5. Własna odpowiedzialność za zdrowie i jakość życia. 	<p>Uczenica potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić, na czym polega zarządzanie sobą i efektywne wykorzystywanie czasu, • ocenić rozkład swojego dnia, • uzasadnić, dlaczego ważny jest higieniczny tryb życia, • przedstawić znaczenie stosownego ubioru do różnych okoliczności, • omówić zasady zdrowego żywienia, • uzasadnić potrzeby aktywności fizycznej, szczególnie w okresie dorastania. <p>Uczenica uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • właściwa organizacja pracy i higieniczny tryb życia sprzyjają zdrowiu oraz dobremu samopoczuciu.
8. Zarządzanie sobą (lekcja dla grupy chłopców)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planowanie zajęć i efektywne wykorzystywanie czasu. 2. Higieniczny tryb życia: <ul style="list-style-type: none"> • regularny sen, • higiena osobista, • stosowny ubiór. 3. Zasady zdrowego odżywiania. 4. Aktywność fizyczna i wypoczynek. 5. Własna odpowiedzialność za zdrowie i jakość życia. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić, na czym polega zarządzanie sobą i efektywne wykorzystywanie czasu, • ocenić rozkład swojego dnia, • uzasadnić, dlaczego ważny jest higieniczny tryb życia, • przedstawić znaczenie stosownego ubioru do różnych okoliczności, • omówić zasady zdrowego żywienia, • uzasadnić potrzeby aktywności fizycznej, szczególnie w okresie dorastania. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • właściwa organizacja pracy i higieniczny tryb życia sprzyjają zdrowiu oraz dobremu samopoczuciu.
9. Mój styl to zdrowie (dla dziewcząt)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdrowie – stanem dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego (definicja WHO – Światowej Organizacji Zdrowia). 2. Zdrowie prokreacyjne, czyli zdolność przekazywania życia. 	<p>Uczenica potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić trzy wymiary zdrowia (wg definicji WHO), • wskazać czynniki, od których zależy zdrowie prokreacyjne, • uzasadnić potrzebę konsultacji lekarskiej w sytuacji zaburzeń zdrowotnych układu rozrodczego. <p>Uczenica uświadomi</p>

	<p>3. Czynniki wpływające na zdrowie prokreacyjne.</p> <p>4. Obserwacja własnego organizmu i zgłaszanie rodzicom zdrowotnych zaburzeń.</p> <p>5. Pierwsza wizyta u ginekologa</p>	<p>sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konieczna jest obserwacja własnego organizmu, zgłaszanie rodzicom swoich niepokojów i jeśli zaistnieje potrzeba, konsultacja i leczenie u lekarza specjalisty.
10. Mój styl to zdrowie (dla chłopców)	<p>1. Zdrowie – stanem dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego (definicja WHO – Światowej Organizacji Zdrowia).</p> <p>2. Zdrowie prokreacyjne, czyli zdolność przekazywania życia.</p> <p>3. Czynniki wpływające na zdrowie prokreacyjne: właściwe odżywianie, aktywność fizyczna, abstynencja od alkoholu i papierosów.</p> <p>4. Obserwacja własnego organizmu i zgłaszanie rodzicom zdrowotnych zaburzeń.</p> <p>5. Leczenie u lekarza specjalisty</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić trzy wymiary zdrowia (wg definicji WHO), • wskazać czynniki, od których zależy zdrowie prokreacyjne, • uzasadnić potrzebę konsultacji lekarskiej w sytuacji zaburzeń zdrowotnych układu rozrodczego. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konieczna jest obserwacja własnego organizmu, zgłaszanie rodzicom swoich niepokojów i jeśli zaistnieje potrzeba, konsultacja i leczenie u lekarza specjalisty
11. Dojrzewam do kobiecości (dla dziewcząt)	<p>1. Być kobietą, być mężczyzną.</p> <p>2. Dojrzewanie dziewcząt w perspektywie macierzyństwa.</p> <p>3. Niewłaściwe odżywianie zaburzeniem funkcjonowania organizmu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anoreksja, • bulimia. <p>4. Akceptacja siebie i swojej kobiecości</p>	<p>Uczennica potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać istotne cechy kobiecości i męskości, • wskazać zmiany fizyczne, które przygotowują organizm dziewcząt do roli macierzyństwa, • uzasadnić, że niewłaściwe odżywianie zaburza rozwój (anoreksja, bulimia), • wyjaśnić znaczenie akceptacji swojej płci. <p>Uczennica uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W okresie dojrzewania uwydatniają się i kształtują cechy specyficzne dla kobiet.
12. Dojrzewam do męskości (dla chłopców)	<p>1. Być mężczyzną, być kobietą.</p> <p>2. Dojrzewanie chłopców w perspektywie pełnienia przyszłych życiowych ról.</p> <p>3. Niewłaściwe odżywianie, używki, niewłaściwy tryb życia zagrożeniem dla zdrowia i kondycji nastolatka.</p> <p>4. Akceptacja siebie i swojej męskości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podać istotne cechy męskości i kobiecości, • wskazać zmiany fizyczne, które przygotowują organizm chłopca do pełnienia przyszłych życiowych ról, • uzasadnić, że właściwe odżywianie i prowadzony tryb życia decydują o zdrowiu i kondycji nastolatka, • wyjaśnić znaczenie akceptacji swojej płci. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jego przyszłość istotnie zależy od przyjętego stylu życia wolnego od używek.

<p>13. Mam swoją godność (dla dziewcząt)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Człowiek istotą wielowymiarową. 2. Szacunek dla ciała w kontekście godności człowieka. 3. Naturalna potrzeba intymności. 4. Zachowania, które łamią prawo do intymności. 5. Sytuacje, które naruszają intymność. 6. Asertywność wobec próby naruszenia sfery intymnej (odmowa, jednoznaczne i bezsłowne komunikaty). 7. Strony pornograficzne : <ul style="list-style-type: none"> • pornografia przedmiotowym traktowaniem człowieka, • możliwość szybkiego uzależnienia od pornografii • przepisy prawa (art. 200 par. 3 KK). 8. Wypracowanie postawy czujności wobec dwuznacznych zachowań innych osób. 	<p>Uczennica potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić czym jest wielowymiarowość człowieka, • wyjaśnić, na czym polega poczucie własnej godności, • określić, czym jest szacunek dla ciała w kontekście godności, • przedstawić naturalną potrzebę człowieka do zachowania intymności, • określić zachowania, które łamią prawo do intymności, • uzasadnić konieczność kształtowania postawy szacunku wobec siebie i innych, • wymienić sposoby odmowy wobec próby naruszenia intymności, • podać przykłady postawy czujności wobec dwuznacznych zachowań. • uzasadnić, dlaczego NIE dla pornografii. <p>Uczennica uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przewidywanie niebezpiecznych sytuacji i asertywna postawa może ją uchronić przed zachowaniami, które mogą o niebezpieczne.
<p>14. Mam swoją godność (dla chłopców)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Człowiek istotą wielowymiarową. 2. Szacunek dla ciała w kontekście godności człowieka. 3. Naturalna potrzeba intymności. 4. Zachowania, które łamią prawo do intymności. 5. Sytuacje, które naruszają intymność. 6. Asertywność wobec próby naruszenia sfery intymnej (odmowa, jednoznaczne i bezsłowne komunikaty). 7. Strony pornograficzne: <ul style="list-style-type: none"> • pornografia przedmiotowym traktowaniem człowieka, • możliwość szybkiego uzależnienia od pornografii, • przepisy prawa (art. 200 par. 3 KK). 8. Konieczność wypracowania postawy czujności wobec dwuznacznych zachowań innych osób 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić czym jest wielowymiarowość człowieka i na czym polega poczucie własnej godności, • określić, czym jest szacunek dla ciała w kontekście godności, • przedstawić naturalną potrzebę człowieka do zachowania intymności, • określić zachowania, które łamią prawo do intymności, • uzasadnić potrzebę szacunku wobec siebie i innych, • wymienić sposoby odmowy wobec próby naruszenia intymności, • podać przykłady postawy czujności wobec dwuznacznych zachowań • uzasadnić, dlaczego NIE dla pornografii, • Podać przepisy prawa (KK), które udostępnianie pornografii nieletnim kwalifikuje jako przestępstwo. <p>Uczeń uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • asertywna postawa może uchronić przed zachowaniami, które mogą go narazić na niebezpieczeństwo
<p>15. Media – wybieram świadomie, korzystam bezpiecznie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zalety środków masowej komunikacji. 2. Mechanizmy manipulacji w reklamie. 3. Kontakty wirtualne a fizyczna obecność: <ul style="list-style-type: none"> • kreowanie siebie zgodnie z aktualnymi trendami, • „lajki” i lęk przed utratą polubień, 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić zalety środków masowej komunikacji, • dostrzec mechanizmy manipulacji w reklamie, • ocenić wagę kontaktów wirtualnych i porównać z kontaktami społecznymi (koledzy, przyjaciele) w realu, • krytycznie ocenić sieciowe

	<ul style="list-style-type: none"> • „sieciami” znajomi, • Fake newsy. <p>4. Biernie korzystanie z mediów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak refleksji i analizy treści, • przyzwyczajenie i uzależnienie 	<p>informacje,</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić zagrożenie odpowiedzialnego korzystania z mediów elektronicznych. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • refleksyjne podejście do mediów i analiza proponowanych treści może uchronić przed poddaniem się manipulacji i uzależnieniem.
16. Stalking, hejting, cyberprzemoc (dla dziewcząt)	<p>1. Ryzyko uzależnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • silna potrzeba korzystania z Internetu, • osłabienie samokontroli, • spędzanie coraz większej ilości czasu on-line, • rozdrażnienie przy próbach ograniczenia korzystania. <p>2. Zasady roztropnego korzystania z mediów.</p> <p>3. Cyberprzemoc i stalking.</p> <p>4. Nękanie, wyśmiewanie i hejt w przestrzeni wirtualnej.</p> <p>5. Zasady etyczne w mediach.</p>	<p>Uczennica potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić ryzyko uzależnienia od Internetu, • omówić zasady roztropnego korzystania z mediów, • krytycznie ocenić sieciowy ekshibicjonizm, • scharakteryzować zjawisko cyberprzemocy i stalkingu, • podać listę argumentów, dlaczego NIE dla hejtu w mediach społecznościowych. <p>Uczennica uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultura bycia i zasady etyczne powinny obowiązywać również w sieci.
17. Stalking, hejting, cyberprzemoc (dla chłopców)	<p>1. Ryzyko uzależnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • silna potrzeba korzystania z Internetu, • osłabienie samokontroli, • spędzanie coraz większej ilości czasu on-line, • rozdrażnienie przy próbach ograniczenia korzystania. <p>2. Zasady roztropnego korzystania z mediów.</p> <p>3. Cyberprzemoc i stalking.</p> <p>4. Nękanie, wyśmiewanie i hejt w przestrzeni wirtualnej.</p> <p>5. Zasady etyczne w mediach</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić ryzyko uzależnienia od Internetu, • omówić zasady roztropnego korzystania z mediów, • krytycznie ocenić sieciowy ekshibicjonizm, • scharakteryzować zjawisko cyberprzemocy i stalkingu, • podać listę argumentów, dlaczego NIE dla hejtu w mediach społecznościowych. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultura bycia i zasady etyczne powinny obowiązywać również w sieci.
18. Jak mogę ci pomóc?	<p>1. Osoby z niepełnosprawnościami, chore, samotne – w rodzinie oraz bliższym i dalszym otoczeniu.</p> <p>2. Potrzeba stworzenia chorym i niepełnosprawnym dobrych warunków do życia i rozwoju.</p> <p>3. Problem nudy.</p> <p>4. Mobilizacja do aktywności indywidualnej, zaangażowanie się w stowarzyszeniach udzielających pomocy osobom potrzebującym.</p> <p>5. Sposoby wsparcia osób potrzebujących w ramach wolontariatu.</p> <p>6. Sposoby wyrażania prośby</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić trudne sytuacje z życia rodzinnego, które wymagają wsparcia najbliższych, udzielenia pomocy, okazania miłości, • wskazać osoby z bliższego i dalszego otoczenia wymagające opieki, zainteresowania się nimi, psychicznego wsparcia, • przedstawić sposoby radzenia sobie z doświadczeniem nudy, • zaproponować formy zaangażowania się w działalność wolontariatu i organizacji, które z założenia pomagają i wspierają potrzebujących. <p>Uczeń uświadomi sobie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdarzają się nieraz ludziom z naszego otoczenia trudne sytuacje życiowe, a wtedy osobiste

		zaangażowanie i pomoc mogą przynieść im ulgę, wyzwolić dobro, które daje również pomagającym radość i satysfakcję
19. Czasami pod górkę. Trudności w okresie dojrzewania	<p>1. Przełamanie nieufności i pokonanie wstydu, aby zwrócić się o pomoc.</p> <p>2. Instytucjonalna i społeczna pomoc w trudnych sytuacjach życiowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • problemy związane z nauką, • problemy związane z dojrzewaniem, • niska samoocena, • problemy ze zdrowiem, • cyberprzemoc, hejt, • trudne sytuacje rodzinne: choroby, ubóstwo, bezrobocie. <p>3. Adresy poradni i instytucji niosących pomoc w trudnych sytuacjach życiowych.</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić, dlaczego trzeba przełamać nieufność przy prośbie o pomoc, • zwerbalizować problemy, które często nurtują młodych ludzi, • przekazać swoje wątpliwości najbliższemu, by dowiedzieć się, co sądzą o przedstawionych problemach, • wskazać specjalistów, do których można udać się po pomoc, • odnaleźć w internecie adresy poradni i instytucji udzielających pomocy w trudnych sytuacjach życiowych. <p>Uczeń uświadomi sobie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osoba przeżywająca trudności i kryzysy może liczyć na życzliwość i wsparcie kompetentnych osób i instytucji